

ख्रीष्टको जीवन, १

डेभिड एल. रोपर
(David L. Roper)

THROUGH THE
SCRIPTURES.COM

पाठ्यक्रम: ख्रीष्टको जीवन, १

लेखक: डेभिड एल. रोपर (David L. Roper)

यो पाठ्यक्रम रिसोर्स पब्लिकेसनले प्रकाशित गरेको ट्रुथ फर टुडे टिप्पणी The Life of Christ, 1 बाट तयार गरिएको हो, र अनुमतिद्वारा प्रयोग गरिएको हो।

Copyright © 2003, 2016

सर्वाधिकार सुरक्षित। प्रकाशकको लिखित अनुमतिविना यस पुस्तकको कुनै पनि भागको प्रतिलिपि तयार गर्न मिल्दैन।

बाइबल खण्ड: Nepali New Revised Version © Nepal Bible Society 1997, 2006, 2009, 2012. अनुमतिद्वारा प्रयोग गरिएको छ। सर्वाधिकार सुरक्षित।

महत्त्वपूर्ण सूचना

यो एकल-प्रयोगकर्ता पाठ्यक्रम हो।

यस ThroughTheScriptures.com पाठ्यक्रममा विद्यार्थी भएको हैसियतले, तपाईंको पाठ्यक्रमको भागको रूपमा र पाठ्यक्रम समाप्त भएपछि तपाईंको व्यक्तिगत प्रयोगको निम्ति, यस विद्युतीय पुस्तकलाई प्रयोग गर्ने अधिकार तपाईंलाई प्रदान गरिएको हो। कुनै पनि ढंगले यस पुस्तकको प्रति अरूलाई दिने अनुमति तपाईंलाई दिइएको छैन।

यस फाइलमा तपाईंको आफ्नै नाम र ई-मेल ठेगानाद्वारा चिन्ह दिइएको हुन्छ। यस पाठ्यक्रमको कुनै पनि भाग तपाईंले अरूलाई दिने, बिक्री वितरण गर्ने गर्नुभयो भने, यसको फलस्वरूप तपाईंको विद्यार्थी खाता बन्द गरिन सकिनेछ।

तपाईंको व्यक्तिगत प्रयोगको निम्ति यसको प्रतिलिपि बनाउने अधिकार तपाईंलाई छ। कम्प्युटरमा खराबी भएमा वा प्रयोगकर्ता सम्बन्धी समस्या भएको अवस्थामा यस फाइललाई हराउन नदिन चेतावनी स्वरूप, यसको कपि एकभन्दा बढी ठाउँमा राख्नुहोस् भन्ने हाम्रो सल्लाह छ।

विषय-सूची

परिचय	१
खण्ड १ को रूपरेखा	२७
भाग १: सेवकाइभन्दा पहिले ख्रीष्टको जीवन	३३
मत्ती १:१—२:२३; लूका १:१—२:५२; ३:२३—३८; यूहन्ना १:१—१८	
भाग २: बप्तिस्मा-दिने यूहन्नाको	
सेवकाइको सुरुवात	६१
मत्ती ३:१—१२; मार्कुस १:१—८; लूका ३:१—१८	
भाग ३: ख्रीष्टको सेवकाइको प्रारम्भ	१०१
मत्ती ३:१३—४:११; मार्कुस १:६—१३; लूका ३:२१, २२; ४:१—१३;	
यूहन्ना १:१६—२:१२	
भाग ४: पहिलो निस्तार-चाडदेखि दोस्रो निस्तार-चाडसम्म	
ख्रीष्टको सेवकाइ	१२५
मत्ती ४:१२—२५; ८:२—४, १४—१७; ९:१—६; मार्कुस १:१४—२:१४;	
लूका ३:१६, २०; ४:१४, १५, ३१—४४; ५:१—२८; यूहन्ना २:१३—	
४:५४	
भाग ५: दोस्रो निस्तार-चाडदेखि दोस्रो निस्तार-चाडसम्म	
ख्रीष्टको सेवकाइ	१८५
मत्ती ५:१—८:१, ५—१३, १८, २३—३४; ९:१, १०—३८; १०:१—	
१४:३६;	
मार्कुस २:१५—६:५६; लूका ४:१६—३०; ५:२६—६:१७; ११:१४—३६;	
यूहन्ना ५:१—६:७१	
खण्ड १: येशूको चङ्गाइ	१८७
खण्ड २: डाँडाको उपदेश	२१५
खण्ड ३: येशूको शिक्षा र चङ्गाइ	२८३
खण्ड ४: दृष्टान्तहरूको पहिलो विशाल समूह	३३५
खण्ड ५: सम्पूर्ण गालीलमा	३६५
भाग ६: तेस्रो निस्तार-चाडदेखि येशू बेथानियामा म्राइपुगनुभएको समयसम्म	
ख्रीष्टको सेवकाइ	४७६
मत्ती १५:१—२०:३४; मार्कुस ७:१—१०:५२; लूका ९:१८—१६:२७;	
यूहन्ना ७:१—११:५४	
खण्ड १: गालीलमा	४८१
सन्दर्भसामाग्री: चार्ट, सूची, र मानचित्रहरू	५८३

प्रयोग

परमेश्वरले किन मरियमलाई चुन्नुभयो (लूका १; २)	४६
मुक्तिदातालाई खोज्नु (मत्ती २:१-१३)	७३
“परमेश्वरले संसारलाई धेरै प्रेम गर्नुभयो” (यूहन्ना ३:१६)	१३४
चेलापनको बोलावट (लूका ५:१-११)	१५२
“उनीहरू सबै अचम्ममा परे र परमेश्वरको महिमा गरे”:	
येशूको चङ्गाइको सेवकाइ	१७४
“परमेश्वर समान” (यूहन्ना ५:१६-४७)	१६५
तपाईंले सोचेको भन्दा बढी तपाईं बहुमूल्य हुनुहुन्छ (मत्ती ५:१३)	२२२
“तिम्रो ज्योति चम्कोस्” (मत्ती ५:१४-१६)	२२६
नमूना प्रार्थना (मत्ती ६:९-१५; लूका ११:१-४)	२४६
अरूसँग कसरी मिलेर बस्ने (मत्ती ७:१-१२)	२६५
प्रेम, आँसु, र क्षमादान (लूका ७:३६-५०)	२६८
हाम्रा दुई परिवार	
(मत्ती १२:४६-५०; मार्कुस ३:२०, २१, ३१-३५; लूका ८:१६-२१)	३२२
“बीउ छर्नेको दृष्टान्त सुन्नुहोस्”	
(मत्ती १३:३-१०, १८-२३; मार्कुस ४:२-१०, १३-२०; लूका ८:४-६, ११-१५)	३५४
प्रेम नपाएका व्यक्तिहरूका पुग्ने (मार्कुस ५:१-२०)	३८०
अस्वीकार गरिँदा येशूले कसरी प्रतिक्रिया दिनुभयो (लूका ४:१६-३१)	४०७
राजा र उहाँका राजदूतहरू (मत्ती १०)।	४२०
“उजाड स्थानमा कराउने एउटा आवाज”:	
यूहन्नाको सेवकाइ	४३६
मानिसहरूलाई कहिले वास्तवमै सहयोग चाहिन्छ	
(मत्ती १४:१३-२१; मार्कुस ६:३३-४४; लूका ९:११-१७; यूहन्ना ६:२-१४)	४५०
राम्रो विचार नराम्रो भएर गएको (मत्ती १५:१-६; मार्कुस ७:१-५, ९-१३)	४८७
परम्परा कहिले खराब हुन्छ? (मत्ती १५:७-१०; मार्कुस ७:६-८, १४-२३)	४६६
“हामीले उहाँको महिमा देख्यौं” (मत्ती १७:१-८; मार्कुस ९:२-८; लूका ९:२८-३६)	५३७
“मेरो अविश्वासमा मलाई सहायता गर्नुहोस्” (मत्ती १७:१४-२०; मार्कुस ९:१४-२६; लूका ९:३७-४३)	५४८

छोटकरी सूचीपत्र

पुरानो करार

उत्पत्ति	उत	उपदेशक	उप
प्रस्थान	प्रस	श्लेषगीत	श्लेष
लेवी	लेवी	यशैया	यशै
गन्ती	गन्ती	यर्मिया	यर
व्यवस्था	व्य	विलाप	विला
यहोशू	यहो	इजकिएल	इज
न्यायकर्ता	न्याय	दानिएल	दान
रूथ	रूथ	होशै	होशै
१ शमूएल	१ शमू	योएल	योए
२ शमूएल	२ शमू	आमोस	आमो
१ राजा	१ राज	ओबदिया	ओब
२ राजा	२ राज	योना	योना
१ इतिहास	१ इति	मीका	मीका
२ इतिहास	२ इति	नहूम	नहू
एज्रा	एज्रा	हबकूक	हब
नहेम्याह	नहे	सपन्याह	सप
एस्तर	एस	हागै	हाग
ग्रयूब	ग्रयू	जकरिया	जक
भजनसंग्रह	भज	मलाकी	मला
हितोपदेश	हितो		

नयाँ करार

मत्ती	मत्ती	१ तिमोथी	१ तिमो
मर्कूस	मर्क	२ तिमोथी	२ तिमो
लूका	लूक	तीतस	तीतस
यूहन्ना	यूह	फिलेमोन	फिलेमोन
प्रेरित	प्रे	हिब्रू	हिब्रू
रोमी	रोम	याकूब	याकूब
१ कोरिन्थी	१ कोर	१ पत्रुस	१ पत्र
२ कोरिन्थी	२ कोर	२ पत्रुस	२ पत्र
गलाती	गला	१ यूहन्ना	१ यूह
एफिसी	एफि	२ यूहन्ना	२ यूह
फिलिप्पी	फिलि	३ यूहन्ना	३ यूह
कलस्सी	कल	यहूदा	यहू
१ थेसलोनिकी	१ थेस	प्रकाश	प्रका
२ थेसलोनिकी	२ थेस		

- AB एम्प्लिफाइड बाइबल (AB)
- ASV अमेरिकन स्ट्याण्डर्ड भर्सन (ASV)
- KJV किंग जेम्स भर्सन (KJV)
- LB लिभिड बाइबल (LB)
- NASB न्यू अमेरिकन स्ट्याण्डर्ड बाइबल (NASB)
- NCV न्यू सेन्चुरी भर्सन (NCV)
- NIV न्यू इन्टरनेसनल भर्सन (NIV)
- NLT न्यू लिभिड ट्रान्सलेसन (NLT)
- RSV रिभाइज्ड स्ट्याण्डर्ड भर्सन (RSV)

परिचय

सुसमचारका चार पुस्तकहरू

नयाँ करारको प्रारम्भिक चार पुस्तकहरूमा उल्लेख गरिए अनुसार, येशू ख्रीष्टको जीवनबारे हामी अध्ययन सुरु गर्न लागेका छौं। यी प्रत्येक पुस्तकका नाउँ यसका लेखकको नामबाट राखिएको छ:

मत्ती-- उनी पहिले कर उठाउने व्यक्ति थिए र पछि येशूको चेला बने।

मर्कूस--उनी प्रेरितको पुस्तकका यूहन्ना भनिने मर्कूस तथा प्रेरितीय युगका एक जवान प्रचारक थिए।

लूका-- डाक्टर लूका, जसले पावललाई रोमको यात्रा लगायत उनका सेवकाइको कैयौं यात्रहरूमा साथ दिएका थिए।

यूहन्ना-- माछा मार्ने एक जालहारी जो पछि येशूको “प्यारो” प्रेरित बने।

सुसमचारका पुस्तकहरूको एउटा साझा अध्ययनको रूपमा यस अध्ययनले उहाँको जीवन सम्बन्धी चार विवरणहरूलाई एउटै सिङ्गो कथाको रूपमा अघि सार्नेछ। त्यसपछि, मत्ती, मर्कूस, लूका र यूहन्नाको पुस्तकबाट एक-एक गरी विस्तृत टिप्पणीहरू प्रस्तुत गरिनेछ।

एउटै कथाका चार विवरणहरू

मत्ती, मर्कूस, लूका र यूहन्नाको पुस्तकलाई प्रायः “चार सुसमचारीय पुस्तकहरू” भन्ने गरिन्छ, तर वास्तवमा यो एउटै सुसमचारको चार विवरणहरू हुन्। नयाँ करारका प्रारम्भिक चार पुस्तकलाई दोस्रो तथा तेस्रो शताब्दीदेखि नै “सुसमचारका पुस्तकहरू” भनिन थालियो।

प्रारम्भिक तीन पुस्तकलाई “सहदर्शी सुसमचारीय पुस्तक” भनी भन्ने प्रचलन छ।

ग्रंथेजीको *Synoptic* शब्दले ग्रीक भाषाको “सँगै” भन्ने शब्दलाई समावेश गर्छ, जसको अर्थ “हेर्नु वा अवलोकन गर्नु” हो। त्यसैले, सिनोप्टिक (synoptic) को अर्थ सँगै अवलोकन गर्नु भन्ने हुन्छ। यी प्रारम्भिक तीन सुसमचारका पुस्तकहरूलाई “सहदर्शी सुसमचार” भनिन्छ किनभने यी तीनै पुस्तकहरूले येशूको बारेमा समान दृष्टिकोणहरू प्रस्तुत गरेका छन्। यी तीन वटै पुस्तकहरू, इ.सं. ७० मा भएको यरूशलेम विनाशको घटनाभन्दा पहिला नै लेखिएको हुनुपर्छ।

यूहन्नाको पुस्तकलाई कहिलेकहीं “व्यक्तिगत रूपमा अवलोकन गरिएको [autoptic] [आत्म-दर्शी] सुसमचारको पुस्तक” भन्ने गरिन्छ किनभने यसले अन्य तीन पुस्तकहरूभन्दा केही फरक दृष्टिकोण प्रस्तुत गरेको छ। “आत्म-दर्शी” ले प्रतत्तदर्शीको विचारलाई समेत समेत प्रस्तुत गर्दछ। यूहन्नाको पुस्तक अन्य तीन पुस्तकहरूभन्दा पछि, लगभग इ.सं. ९० तिर लेखिएको हुनुपर्छ।

किन चार पुस्तकहरू?

किन परमेश्वरले हामीलाई एउटै समयावधिमा भएको एउटै कथालाई समावेश गर्ने चार पुस्तकहरू दिनुभयो त? बाइबलमा अन्य समयका एउटै घटनालाई पनि एकभन्दा बढि पुस्तकमा उल्लेख गरिएको पाइन्छ (१ शमूएलदेखि २ राजा सम्मका धेरै घटनाहरू १ र २ इतिहासमा पनि उल्लेख गरिएका छन्), तापनि एउटै कथाको चार विवरण अलि असमान्य नै छ।

किन चार पुस्तकहरू छन् त भन्ने विषयमा मण्डलीको इतिहासको प्रारम्भिक समयमा मानिसहरूले विभिन्न अनुमान समेत गरे। “चार भनेको मानिसको [सांकेतिक] संख्या हो” भन्ने अनुमान एकतर्फ रहेको छ। परमेश्वरले किन यो निश्चित संख्यालाई नै चुन्नुभयो भन्ने कुरा हामीलाई थाहा छैन, तर उहाँले यी बहु-संख्यिक पुस्तकहरू लेख्ने त्प्रेरणा दिनुभएको कुराले धेरै तथ्यहरूलाई संकेत गर्छ:

(१) चार विवरणहरूले येशूको जीवनकथा कति महत्त्वपूर्ण छ भन्ने कुरालाई देखाउँछ।

(२) चार विवरणहरूले येशूको कथालाई प्रमाणिकरण गरिनु पर्ने आवश्यकता रहेको कुरालाई संकेत गर्छ। मेशाले भनेका छन्, “*दुई वा तीन साक्षीहरूको प्रमाणद्वारा कुनै पनि विषय प्रमाणित हुनुपर्छ*” (व्यवस्था १६:१५ख; जोड दिएको छ)। चार साक्षीहरू त अझै बलियो साक्षी हुने भयो।

(३) चार विवरणहरूले येशूको बहुआयामिक स्वभावलाई प्रकट गर्छ। एक लेखकको लेखबाट उहाँको विवरण कहिल्यै पनि पूर्ण तथा न्यायसंगतरूपमा प्रस्तुत हुने थिएन।

लण्डनको राष्ट्रिय संग्राहलयमा चार्ल्स पहिलोको एउटै प्रतिरूपको तीन फरक तस्वीरहरू राखिएका छन्। एउटा तस्वीरमा उनको शिर दायँतर्फ फर्काइएको छ; अर्कोमा वायाँतर्फ र बीचको तस्वीरमा उनको सम्पूर्ण अनुहारलाई देख्न सकिन्छ। यसलाई कसरी तयार गरियो भन्ने प्रसङ्गको कथा यस्तो छ। भान डेक (*Van Dyck*) ले रोमी बर्निनीको मूर्ति बनाउनको निम्ति ती सबै तस्वीरहरू बनाएका थिए। यिनै तस्वीरहरूको सहायताद्वारा उनले त्यस राजाको अर्ध-प्रतिमा बनाउन सफल भए। यी तस्वीरहरूलाई हेरेर बोल्न लागेको जस्तो